

Analfabetos gabanciosos

Xosé Ramón Fernández — Oxea
(Ben-Cho-Shey)

Chámase analfabeto aquel que non sabe lere nin escribir e, polo xeral, aplícase iste calificativo os que non manexan a lectura nin a escritura do propio idioma, do idioma nativo.

Porque, fora de ahí, todos somos analfabetos dos idiomas alleos e, si-nón todos e de todos, sí, polo menos dos máis diles.

Claro está que si ben é unha proba de cultura e de silencioso poseer cantos mais idiomas extranxeiros se podía, no é, pola contra, mágoa algunha o non saber mais que o propio idioma. O que sí constitúe unha grandísima vergoña i é causa incluso de menosprecio por parte dos mais para o analfabeto é non saber expresar gráficamente na súa lingo.

Por esta razón a xente precúra en todo o mundo, saber lere e mais escribir ben e sin fallas de ortografía a lingo materna pra non sere considerado como un home inferior ou como unha besta polos seus conciudadáns.

Ken Keirades (Manuel García Barros) e Ben-Cho-Shey, dous galeguistas da preguerra que conectaron coas novas xeracións nacionalistas

Boeno, eso de todo o mundo...A regra xeral é esa: que todos seipan falar, ler e mais escribir escorreitamente a lingoaxe da súa terra, a lingo que mamou desde naceu. Todos, menos os galegos e que se salve o que podía. Pois o certo é que o que en calquer país civilizado sería un baldón pra unha persoa meianamente culta, trócase nun motivo de orgullo entre certos galegos e a maioría diles gábanse de non saberen ler nin escribir e nin xiquera enxerguere a súa lingo vernácula.

A cousa parecerá paradóxica ou, si se quer, monstruosa. Pero a realidade é que en calqueira intre se pode atopar con un Doctor universitario, que presuma de saber tailandés, poño por caso, e que, sin o menor escrúpulo lle diga a un: "Pues yo no le entiendo el gallego, ¿sabe?. Afirmación mintireira e gabanciosa, porque na realidade enteder, enténde.

E o mais tremendo do caso é que istes mesmos señores, donas e doni-

ñas, que se gaban de non saberen o galego, ofenderíanse terriblemente si se dubidase dos seus coñecementos de francés ou calquer outro idioma extranxeiro, anque o falen con moito tarballiño e "comme une vache espagnole", si é que o falan. Pero, eso si, presumir presumen de políglotas e logo fallan pola base.

No fondo deste problema hai un complexo de inferioridade, que levan consigo moitos galegos, e unha cuestión crematística: o saber galego non produce cartos. Aun distes tales, que me dixo unha vez que non enxerguía o galego que escribimos nós, contesteille: "Si nise galego, que dis, que non enxergues, che escribiran unha credencial de vinte mil pesetas, ¿a que o enxerguerías"? Vaia se enxerguería, anque fose escrita en chino.

Hai que di que é patriótico falar en castelán, como se os dous idiomas non fosen compatibles, pois da a casualidade, que os galegos mais cultos son os bilingües, entre outras razóns por aquilo que dixo o emperador Carlos I de que o home é tantas veces máis home cantos mais idiomas domine. Pero istes paxaros son os que a hora da invasión yanky se dan presa a deprender o inglés para gañar máis cartos e os que non se avergoñan de poñer nas portas e nos escaparates das súas tendas letreiros en inglés despoixas de tanto falar de patriotismo.

Velaí unha tristeira condición de moitos galegos: a de arrenegar da súa fala e gabarse de a non saber, sen se decatar de que os alleos que lle escoiten tal afirmación formarán un mal xuízo diles e pensarán que son como se arrenegan da súa nai. E os que se avergoñean e renegan da que lles deu o ser teñen un nome moi enxebre que, si foi dabondo usado polos clásicos españoles, non quero poñelo eiquí pra non sentar praza de tremendista. E abonda.

Madrid, 1962 ■

